

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Jitky Zavřelové a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **R. D.**, zastoupeným Mgr. Adamem Biňovcem, advokátem se sídlem Bykoš 41, Bykoš, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 4. 2018, čj. JMK 53240/2018, sp. zn. S-JMK 48880/2018/OD/VW, o kasační stížnosti žalobce rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 5. 2020, čj. 32 A 29/2018-40,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 5. 2020, čj. 32 A 29/2018-40, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 10. 4. 2018, čj. JMK 53240/2018, sp. zn. S-JMK 48880/2018/OD/VW, a rozhodnutí Městského úřadu Hustopeče ze dne 9. 2. 2018, sp. zn. dop/457/16/410, čj. MUH/11045/18/142, **se ruší a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 16 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Adama Biňovce, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Vozidlu, jehož je žalobce provozovatelem, byla 4. 1. 2016 stacionárním měřicím zařízením naměřena okamžitá rychlost 63 km/h (po odečtení odchylky měřidla 60 km/h) na úseku, kde je povolena maximální rychlost 50 km/h. Žalobce byl následně rozhodnutím Městského úřadu Hustopeče (dále „správní orgán I. stupně“) ze dne 9. 2. 2018, sp. zn. dop/457/16/410, čj. MUH/11045/18/142, uznán vinným ze spáchání správního deliktu (podle právní úpravy účinné od 1. 7. 2017 jde o přestupek) provozovatele vozidla

podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále „zákon o silničním provozu“). Provozovatel vozidla totiž porušil povinnost zajistit, aby při použití vozidla byla dodržována pravidla provozu na pozemních komunikacích (§ 10 odst. 3 zákona o silničním provozu), protože blíže neurčený řidič vozidla překročil povolenou rychlost v obci o méně než 20 km/h, a tudíž jeho jednání vykazovalo znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu.

[2] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce odvolání, které žalovaný shora označeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, kterou krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. V ní namítal nedodržení správního postupu při měření rychlosti, procesní pochybení správních orgánů a nesprávné posouzení s tím souvisejících žalobních námitek krajským soudem. Nejvyšší správní soud obsah kasační stížnosti podrobněji nereprodukuje, neboť by to s ohledem na důvod, pro který dospěl k závěru o důvodnosti kasační stížnosti (viz dále), bylo nadbytečné.

[4] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti bez podrobnějšího odůvodnění.

[5] Žalobce v reakci na poučení o možnosti jiného právního posouzení z důvodu nezbytnosti zabývat se z moci úřední otázkou zániku odpovědnosti za přestupek v důsledku jeho promlčení, uvedl, že se dovolává i této skutečnosti. Žalovaný konstatoval, že sám nemá možnost na tuto skutečnost reagovat, neboť lhůta pro zrušení napadeného rozhodnutí v rámci přezkumného řízení již uplynula. Ačkoli tedy krajský soud pochybení správních orgánů neshledal, žalovaný očekává, že řízení bude ukončeno ve prospěch žalobce a žádá o zvážení této okolnosti při rozhodování o náhradě nákladů řízení.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost a dospěl k závěru, že je důvodná, neboť došlo k zániku odpovědnosti za přestupek v důsledku uplynutí promlčecí doby [do účinnosti zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále „zákon o přestupcích“) šlo o správní delikt]. K uplynutí této doby je soud povinen přihlížet dle § 109 odst. 4 s. ř. s. z moci úřední (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 2. 2009, sp. zn. II. ÚS 1416/07, ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. I. ÚS 1169/07, ze dne 11. 1. 2010, sp. zn. IV. ÚS 946/09, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2010, čj. 7 As 61/2010-89).

[7] Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel měl přestupek spáchat 4. 1. 2016. Řízení o přestupku bylo skončeno rozhodnutím žalovaného, které nabylo právní moci 13. 4. 2018. Na věc tak dopadá rekodifikace přestupkového práva, provedená zákonem o přestupcích s účinností od 1. 7. 2017. Před účinností nové právní úpravy by došlo k promlčení daného přestupku, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán (§ 125e odst. 3 ve spojení s odst. 5 zákona o silničním provozu ve znění do 30. 6. 2017). Zákon o přestupcích původně upravoval v § 112 odst. 2 běh promlčecích dob u přestupků

pokračování

spáchaných před jeho účinností tak, že se dosavadní ustanovení o promlčecích dobách nepoužijí; promlčecí doba však neuběhne dříve, než by uplynula doba stanovená dosavadními předpisy. Na daný přestupek by se tak použila výše popsaná úprava promlčecích dob, podle které přestupek jistě promlčen nebyl, neboť správní orgán zahájil řízení v dvouleté době a čtyřletá doba by uplynula až 4. 1. 2020 [promlčecí doba neběží během soudního řízení správního podle § 41 s. ř. s. a nově též – duplicitně – podle § 32 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích].

[8] Tato úprava však byla změněna v důsledku nálezů Ústavního soudu. Ten nejprve nálesem ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, zrušil první větu § 112 odst. 2 zákona o přestupcích, podle které se dosavadní ustanovení o promlčecích dobách nepoužijí: ustanovení o promlčení se totiž týkají trestnosti činu ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny, a tudíž má obviněný právo, aby byla použita nová úprava, pokud je pro něj příznivější. Ústavní soud nemohl tímto nálesem zrušit celý druhý odstavce § 112 zákona o přestupcích, protože byl vázán petitem návrhu. Ke zrušení zbytku tohoto ustanovení, podle kterého promlčecí doba neuběhne dříve, než by uplynula doba stanovená dosavadními předpisy, tak přistoupil až nálesem ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20, byť důvody pro zrušení zbytku daného ustanovení byly stejné. Podle čl. 40 odst. 6 Listiny je totiž třeba individuálně posuzovat, zda by pro pachatele bylo příznivější užití staré či nové úpravy promlčení, a tu následně aplikovat.

[9] Podle zákona o přestupcích se na odpovídající přestupek provozovatele vozidla (zůstal upraven v § 125f zákona silničním provozu) použije obecná úprava promlčení. Zvláštní úprava promlčení v § 125e zákona o silničním provozu byla s účinností od 1. 7. 2017 zrušena. Zákon o přestupcích stanoví v § 30 písm. a) na daný přestupek promlčecí dobu 1 rok. Tato doba začíná běžet den po spáchání přestupku (§ 31 odst. 1 stejného zákona), promlčecí doba se přerušuje mimo jiné oznámením o zahájení řízení o přestupku a vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným [§ 31 odst. 2 písm. a) a b) zákona o přestupcích; vydáním se podle § 71 odst. 2 správního řádu rozumí jeho vypravení]. Přerušením promlčecí doby počíná běžet promlčecí doba nová (§ 31 odst. 2 věta poslední zákona o přestupcích); byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání (§ 32 odst. 3 stejného zákona).

[10] Stěžovatel měl přestupek spáchat 4. 1. 2016. Oznámení o zahájení řízení mu bylo doručeno 13. 5. 2016 v podobě příkazu (podle nové úpravy tímto došlo k přerušení promlčecí doby a začátku běhu nové). Proti příkazu podal stěžovatel odpor. K vypravení rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 31. 10. 2017, sp. zn. dop/457/16/410, čj. MUH/89931/17/142, kterým byl stěžovatel uznán vinným, došlo 1. 11. 2017, tedy až po uplynutí promlčecí doby 1 roku. Na jednání stěžovatele je totiž třeba aplikovat novou úpravu promlčecí doby, protože je pro něj příznivější; dochází podle ní na rozdíl od staré k promlčení přestupku. Žalovaný následně rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil rozhodnutím ze dne 19. 12. 2017, čj. JMK 179416/2017, sp. zn. S-JMK 178037/2017/OD/VD, a věc vrátil zpět správnímu orgánu I. stupně k novému projednání. Poté správní orgán I. stupně vydal výše uvedené rozhodnutí ze dne 9. 2. 2018, které žalovaný potvrdil napadaným rozhodnutím. Tento další vývoj však nic nemění na skutečnosti, že promlčecí doba uplynula mezi doručením příkazu 13. 5. 2016 a vydáním rozhodnutí správního orgánu I. stupně dne 1. 11. 2017, konkrétně uplynutím 1 roku dne 13. 5. 2017.

[11] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že odpovědnost za přestupek zanikla uplynutím promlčecí doby, z důvodu nutnosti užití pozdější právní úpravy, která je pro stěžovatele výhodnější. Z tohoto důvodu je nutno zrušit nejen rozsudek krajského soudu, ale rovněž rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Za této situace by již bylo nadbytečné zabývat se uplatněnými kasačními námitkami, které se týkaly výhradně postupu při měření rychlosti, procesního postupu před správními orgány, a vypořádání s tím spojených žalobních námitek krajským soudem. Proto k vypořádání těchto kasačních námitek Nejvyšší správní soud nepřistoupil.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k názoru, že kasační stížnost je důvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že v dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, než zrušit napadené rozhodnutí žalovaného a případně i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s. tak, že sám rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm budou správní orgány postupovat podle právního názoru vysloveného v tomto rozsudku.

[13] V případě, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a současně zrušil i rozhodnutí správního orgánu dle § 110 odst. 2 s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Při rozhodování o náhradě nákladů řízení vychází soudní řád správní z celkového úspěchu ve věci (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[14] Jsou-li pro to důvody hodné zvláštního zřetele, může soud výjimečně rozhodnout, že se účastníku náhrada nákladů nepřiznává (§ 60 odst. 7 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud, jak činí v obdobných věcech, posoudil, zda s ohledem na okolnosti projednávaného případu nejsou dány důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by stěžovateli právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal, přestože měl ve věci úspěch. Jak totiž plyne z existující praxe zdejšího soudu, takové důvody budou dány mimo jiné tehdy, pokud jediným důvodem pro zrušení napadených rozhodnutí je zánik odpovědnosti stěžovatele za přestupek/správní delikt z důvodu přijetí pozdější příznivější právní úpravy, která nabyla účinnosti až po právní moci rozhodnutí správního orgánu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 13. 10. 2020, čj. 8 As 196/2018-47). V nynější věci je nicméně situace odlišná, neboť zde ke změně právní úpravy došlo již v průběhu řízení před správními orgány, které tak danou úpravu (nebyt výše citovaných protiústavních ustanovení, což je však skutečnost, která nemůže jít k tíži stěžovatele) již mohly aplikovat. Za těchto okolností tak nejsou dány důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by bylo na místě ve věci úspěšnému stěžovateli náhradu nákladů řízení nepřiznat.

[15] Stěžovatel proto má právo na náhradu nákladů řízení. V řízení před krajským soudem nebyl zastoupen, má tudíž právo jen na náhradu nákladů ve výši soudního poplatku za podání žaloby (3 000 Kč). V řízení o kasační stížnosti byl stěžovatel zastoupen

pokračování

advokátem, a tudíž má vedle soudního poplatku za její podání (5 000 Kč) právo na náhradu nákladů zastoupení ve výši dvou úkonů právní služby: převzetí a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif] a jedno podání ve věci samé – kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Velmi stručné vyjádření učiněné v návaznosti na poučení soudu o možnosti jiného právního posouzení soud nepovažoval za účelný úkon právní služby, za který by bylo na místě přiznat náhradu nákladů řízení. Za jeden úkon stěžovateli náleží odměna ve výši 3 100 Kč, tedy 6 200 Kč za dva úkony [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 advokátního tarifu]. Stěžovatel má též právo na náhradu hotových výdajů za každý úkon ve výši 300 Kč, tedy 600 Kč za dva úkony (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy činí odměna a náhrada hotových výdajů řízení o kasační stížnosti 6 800 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se částka odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů o částku 1 428 Kč odpovídající příslušné dani z přidané hodnoty (21 % z 6 800 Kč). Celková výše nákladů řízení včetně soudních poplatků tak představuje částku 16 228 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 7. dubna 2021

Petr Mikeš
předseda senátu